

Te vrstice sem zapisal ne radi tega, da bi hujskal proti »potovalnemu odboru« v Ljubljani, temveč iz tega namena, da se romarski vlaki prirejajo na takšen način, da bo romarska pot za ljudstvo res božja, ne pa —

—č—

Gospodarske stvari.

Sadimo nove vinograde!

Ker nam dandanašnji trtna uš prizadeva veliko škodo, zato nam je gledati, da pretiramo, kolikor mogoče, tega škodljivega mrčesa. Veliko sredstev se je že poskusilo zoper trtno uš, pa vse so bila deloma neizvršljiva, deloma predraga in večina njih je bila za nič. Kot najbolje sredstvo pokazale so se dosedaj ameriške trte. Slednjih je pa veliko sort, in naši vinogradarji se ravno pri izbiranju sort včasih motijo.

Vse ameriške trte delé se v dva glavna dela: 1. trte, ki rodijo grozdje in dajejo vino in 2. v trte, ki imajo sicer čisto majhne grozilke in ne dajejo vina.

Naš vinogradnik si pa žalibog navadno misli: rajši bom sadil tako trto, ki mi je ne bo treba cepiti, tako, ki rodi sama ob sebi. To pa ni pravo, kajti te trte, ki dajejo vino, pokazale so se večina kot nezoperstojne proti trtni uši; le edina yorkmadeira se je izkazala med temi do sedaj še najboljša. Nadalje dajejo take sorte vino, ki ima neki poseben duh »foks« imenovan; kateri naredi vino cenejše in težje se ga proda.

Idimo nazaj in oglejmo si trte, katere treba cepiti. Tudi pri teh imamo različne sorte. Do sedaj priporočalo se je najbolj, saditi ripario. Riparie je pa spet več sort, kakor: riparia souvage, riparia portalis, riparia glabra, riparia dr. Richterjeva, riparia gloire du Montpelier. Med vsemi riparijami ni dosti razločka, in se prvi dve najbolj priporočata.

Riparija souvage ima drobne mladike, in naredi veliko dolgih drobnih zalistnikov. Ker so drobne mladike, so gotovo tudi drobni ključi, in težko je dobiti primernih cepičev za zimsko požlahtnitev. Pri zeleni požlahtnitvi je ravno isto, kajti podlage so drobne, cepiči so pa navadno debelejši. Posebno kolena se ne strinjajo. Druga ima debelejšje pognanke, pozneje debelejšje mladike in je zategadelj boljša. Obe ripariji uspevata v težki ilovici prav dobro. Nadalje imamo še solonis in različne vrste rupestris, teh pa v novejšem času ne priporočajo posebno.

Toraj slovenski vinogradarji, ne dajte se oslepiniti od mazača, ki vam bo znabiti priporočal in hvalil trte n. pr. elvira, yaquez, otello itd., kajti on gleda le za svoj dobiček, tebe pa bo osleparil, da bo groza. Take trte so večinoma za nič. Naročujte si trte iz državnih trtnic, iz kmetijskih šol in od poštenih zanesljivih mož, kateri so v tem sploh že znani.

Če se hote lotili pridno dela, dosegli bote lepe vspehe. Pred vsem pa ne smete zabiti, da rabi ameriška kanka za bujno rast veliko živeža, in tega jim dodajte v podobi gnoja, komposta in umetnih gnojil. O priliki kaj več.

Vinogradnik.

Kako se napravi dober sadjevec (tolkla?)

(Dalje.)

Najboljši stroji za zdrozganje sadja so taki, ki sadje zrežejo in med kamenitimi valci zdrozgajo. Iz enakomerno tanko zdrozganega sadja se z dobro stiskalnico lahko popolnoma izstisne, zato se stroj hitro izplača. Takih strojev stane eden okoli 80 gld., je okoli 350 kg težek, zato ga je težko prenašati.

Za manjše posestnike so priporočni Št. Jurski ob južni železnici, kakor tudi z železnimi zobastimi valci. Take stroje izdelujejo večidel vse tovarne, in prednost imajo taki, katerih valci so pomazani z neko železno povlakom, da železo ne rjavi in železo mostu ne škoduje. Taki stroji z mahalnim kolesom zdrozgajo tudi dobro; eden stane okoli 25 gld. in je 150 kg težek. Iz skušnje je dokazano, da je jako dobro, ako se zdrozgano sadje eno noč ali čez dan v krnici ali v kadih pusti in z drogom večkrat premeša, da drozga ves sok izpusti ter se sladkor in druge snovi z zrakom spojijo in razkrojijo.

Za stiskanje je potrebna dobra stiskalnica in naše navadne s primerno dosti dolgim drevom in prostorno krnico so priročne, in če koš ni prevelik ter se že enkrat stisnjena drozga zopet premelje in stisne. Stiskalnice z železnimi vijaki, katere tovarne izdelujejo, tudi dobro stisnejo, pa drage so, imajo sicer to prednost, da mali prostor potrebujejo, pa ker nima večje krnice, kakor je prostor, ki je za koš potreben, je delo pri napolnjevanju in razdiranju precej sitno.

Taka stiskalnica bi bila priročna, ko bi se tako-le napravila: Najpoprej se napravi 2—4 metre krnica in iz tovarne naroči vijak, kateri se v krnico pritrdi na eni strani, na drugi je pa prostor za stroj za zdrozganje sadja. Koš se k vijaku lahko doma napravi; v krnici se nič ne raztrosi in za podlaganje se nobena druga posoda ne potrebuje.

Vijak s stiskalnikom stane okoli:

50 mm močen,	1050 mm dolg,	70 kg težek,	30 gld.
63 » »	1410 » »	135 » »	40 »
70 » »	2620 » »	210 » »	60 »

(Dalje prih.)

Kako se uši pri živini uničijo?

V nekaterih hlevih in na semnjih vidimo pogosto suho klaverno živino z dolgo dlako, in teh kratkovidni gospodarji dostikrat ne vedo, da je živina ušiva. Ušiva živina je mršava, vedno se drgne (čoha) in sama si pomagati ne more. Zoper uši rabijo veliko sredstev. Nekatera so pa zelo škodljiva, postavim, kakor petrolej, maža iz živega srebra, kuhan tobak itd.

Če zapazimo uši, napravimo tako-le: Dlaka po vratu se poreže in z vodo, v kateri smo saje razmočili, dobro izpere. Tudi s sadnim jesihom ali lanenim oljem ušive dele dobro zribati, je koristno.

F. P—k

Sejmovi. Dne 17. avgusta v Kapelah, pri Mariji Devici v Brezju in v Jarenini. Dne 20. avgusta v Kalobju, pri M. Trošti pri Zitalah, pri Sv. Križu na Murskem polju, v Čmureku, v Središču, v Rogatcu, v Laškem trgu, v Slov. Bistrici in v Velenju.

Dopisi.

S Prihove. (Bralno društvo »Mir«.) Kar je »Slov. Gosp.« že davno omenil, da namreč na Prihovi namenimo osnovati bralno društvo, to se je zgodilo dne 29. julija t. l., ko smo osnovali bralno društvo »Mir«. Kmetje se ga prav veselijo, ker spoznavajo, da se bodo v tem društvu marsikaj naučili, ter sami med seboj pravijo, da bode zdaj Prihova nekaj več, kakor je bila do zdaj. In res, v tem društvu bomo se učili najprej gospodarstva sploh. Ker pa h gospodarstvu spada tudi politika, bomo v njem imeli tudi politične govore, kedar bo potrebno. Tudi bodo v njem sploh podučljivi govori. A krščanski duh ga naj oživlja in vodi in tudi živega ohranjuje. Zato bomo ravnali po geslu: »Vse za vero.